

4. ročník

I. pololetí – I. čtvrtletí

Přehled stupnic dur a moll

Stupnice - chromatická (12 půltónů), pentatonická (5 tónů)

Vyjadřovací prostředky hudby

Melodie – sled tónů určité výšky

Harmonie – souzvuky ve skladbě

Rytmus – tvořen délkou tónů a rozložením přízvuku

Dynamika – střídání síly tónů ve skladbě

Tempo – rychlost, jakou je skladba hrána

Instrumentace – nástrojové obsazení skladby

Intervaly základní a odvozené (tvoření a určování)

Septakord – čtyřhlasý akord (čtyřzvuk) složený z tercií, mezi krajními tóny je vzdálenost septimy

Základní harmonické funkce tónika (T), subdominanta (S) a dominantanta (D), obraty akordů

I. pololetí – II. čtvrtletí

Odvozené intervaly – malé, zmenšené a zvětšené

Z čistých vzniknou zúžením *zmenšené*, rozšířením *zvětšené*

Z velkých vzniknou zúžením *malé*, rozšířením *zvětšené*

Přehled kvintakordů dur a moll a jejich obratů

Akordy zvětšené (2 velké tercie), zmenšené (2 malé tercie)

Strunné nástroje

Smyčcové – housle (struny laděné v kvintách g, d1, a1, e1)

viola (c, g, d1, a1)

violoncello (C, G, d, a)

kontrabas (struny laděné v kvartách E1, A1, D, G)

Drnkací – kytara (E, A, d, g, h, e1), loutna

harfa (má 46-49 strun a 7 pedálů na přeladění do jiné tóniny)

Klávesové – klavír (rozsah od A2 do c5, tj. přes 7 oktáv)

cemballo (předchůdce klavíru)

Instrumentální soubory, komorní hudba

Příklady komorních souborů – duo, trio, kvarteto, kvinteto

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750) – život a dílo

II. pololetí– III. čtvrtletí

Dvojité posuvky

Dvojitý křížek – zvyšuje notu o celý tón, koncovka –isis

Dvojité bé – snižuje notu o celý tón, koncovka –eses

Enharmonická záměna – dvojice tónů, které znějí stejně, ale jsou zapsány různě (např. cis – des, cisis – d)

Enharmonické tóny, intervaly, stupnice a akordy

Solmizační slabiky – v některých zemích slouží k označení tónů nebo stupňů ve stupnici (do, re, mi, fa, sol, la, si, do)

Obraty kvintakordu na hlavních stupních

Dominantní septakord (D7) je utvořen na 5. stupni stupnice
např. D7 v C dur je g – h – d – f

II. pololetí– IV. čtvrtletí

Motiv – krátký výrazný úryvek tvořený skupinou několika tónů

Téma – rozsáhlejší hudební myšlenka se zřetelným počátkem a koncem

Hudební formy – jednodílná (písňová) forma, malá dvoudílná a třídílná forma, velká dvoudílná a třídílná forma, sonátová forma (expozice, provedení, repríza), variace, rondo

– opera (libreto, předehra, dějství, árie), kantáta, symfonie, koncert, sonáta, symfonická báseň, melodram, balet

Programní a absolutní hudba

Melodické ozdoby – příraz, trylek, nátryl, obal, mordent

Partitura, part

W. A. Mozart, L. van Beethoven – život a dílo

Literatura ke studiu:

Lisá Dagmar: Hudební nauka pro malé i větší muzikanty, 1. díl

Vozár Martin: Hudební nauka pro ZUŠ, pracovní sešit, 4. ročník